

Opinia
Uniwersyteckiej Komisji Nauki
z dnia 19 marca 2025
dotycząca projektu rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
zmieniającego rozporządzenie w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej

Aktualnie obowiązujący system ewaluacji poddany został jednoznacznej krytyce, dlatego środowisko oczekiwało wprowadzenia zmian, które jeszcze w tej edycji oceny pozwoliłyby usunąć przynajmniej najbardziej ewidentne mankamenty obecnego systemu i uczynić proces ewaluacji bardziej rzetelnym. Wielokrotnie zwracano uwagę między innymi na następujące problemy:

1. Łączenie w jednej ścieżce oceny uczelni i instytutów badawczych, których pracownicy mają w różny sposób definiowany czas pracy przeznaczony na badania naukowe.
2. Brak zróżnicowania liczby tzw. slotów między pracownikami zatrudnionymi na różnych rodzajach etatów – badawczych i badawczo-dydaktycznych.
3. Łączenie w jednej ewaluacji jednostek różniących się drastycznie liczbą N – od kilkunastu do niemal tysiąca.
4. Zagrożenie zaliczeniem do dorobku jednostek publikacji wynikających z działalności tzw. papierni, a także publikacji w tzw. czasopiśmie drapieżnych.
5. Manipulacje liczbą N w jednostkach.
6. Ograniczenie możliwości wykazania dorobku wybitnych naukowców przez tzw. system slotowy.

Propozycja projektu zawiera szereg poprawek o charakterze technicznym (nowe dziedziny i dyscypliny, ujednolicenie nazewnictwa). Zaproponowane zmiany jakościowe będą miały drugorzędny wpływ na proces ewaluacji, nie odnosząc się do żadnego z powyższych problemów. Jednakże kilka z nich zasługuje na aprobatę:

1. Zmiany kryteriów formalnych kwalifikujących do oceny na A+ (par. 28, ust. 2, pkt. 2 oraz ust. 3).
2. Możliwość uwzględnienia osiągnięć osób zatrudnionych w podmiocie, które w okresie objętym ewaluacją były również doktorantami w szkole doktorskiej.
3. Możliwości uwzględnienia artykułów spoza wykazu tylko wtedy, gdy zostały opublikowane w „uznanych bazach międzynarodowych” przy czym wątpliwości nasuwa uznaniowość wskazywania tych baz. Potrzebne jest jasne wskazanie sposobu interpretowania przymiotników „uznany” i „międzynarodowy” w tym kontekście.
4. Uwzględnienie publikacji osób mających w trakcie okresu ewaluacyjnego podwójny status „pracownika” i „doktoranta” (warto by było uwzględnić także „studenta” który w trakcie okresu ewaluacyjnego staje się „pracownikiem”).

Wątpliwości budzi alternatywna skala oceny zasięgu wpływu osiągnięć prezentowanych w kryterium 3 (par 23, ust. 7, pkt 1). W opinii UKN umożliwienie ekspertom oceny wpływu nie tylko w skali geograficznej jest krokiem w dobrym kierunku, jednakże pojęcia użyte w treści projektu rozporządzenia wymagają ściślejszego zdefiniowania.

UNIWERSYTECKA KOMISJA NAUKI

Uniwersytet Warszawski, Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa

Przewodniczący: prof. dr hab. Zygmunt Lalak

<http://www.ukn.uw.edu.pl/>

Uniwersytecka Komisja Nauki postuluje ponadto uzupełnienie projektu rozporządzenia o następujące punkty:

1. Wprowadzenie zróżnicowania jednostek referencyjnych dla różnych rodzajów jednostek naukowych (uczelni, instytutów PAN i instytutów badawczych), co może złagodzić negatywne skutki ewaluacji.
2. Zapewnienie, aby lista baz czasopism naukowych gwarantowała odpowiednio wysoką jakość materiałów uwzględnianych w ewaluacji.
3. Stworzenie możliwości uwzględnienia większej liczby osiągnięć z maksymalną punktacją.

Ponadto UKN apeluje, aby KEN przed rozpoczęciem procesu ewaluacji udostępnił środowisku do konsultacji pełny opis sposobu określania wartości jednostek referencyjnych.

Prof. dr hab. Zygmunt Lalak

Przewodniczący Uniwersyteckiej Komisji Nauki